

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра фінансового менеджменту та фондового ринку

Допущено до захисту

В. о. завідувача кафедри:

к. е. н., доцент

Світлична О. С. _____

підпис

« ____ » _____ 2016 року

ДИПЛОМНА РОБОТА
на здобуття освітнього ступеня магістра

зі спеціальності 8.03050801 «Фінанси і кредит» за програмою:
«Фінансовий менеджмент та фондовий ринок»

за темою:

**Фінансове планування та контроль за фінансово-господарською діяльністю
на підприємстві
(на прикладі ТОВ «Гідро Україна»)**

Виконавець:

студент фінансово-економічного факультету

Янчев А. М. _____

підпис

Науковий керівник:

к. е. н., доцент

Лапіна І. С. _____

підпис

Одеса – 2016

ЗМІСТ

ВСТУП	3
РОЗДІЛ 1. Теоретичні основи фінансового планування	7
1.1. Сутність та значення фінансового планування в сучасних економічних умовах.....	7
1.2. Принципи, види та методи фінансового планування.....	10
1.3. Теоретичні аспекти, підходи та інструменти контролю і моніторингу фінансово-господарської діяльності.....	17
РОЗДІЛ 2. Аналіз поточного фінансового стану, визначення недоліків планування на підприємстві	31
2.1. Фінансово-господарська характеристика підприємства.....	31
2.2. Аналіз фінансового стану, недоліки діючої системи планування, та спосіб їх вирішення.....	39
2.3. Вибір програмного забезпечення для розробки системи бюджетів.....	49
РОЗДІЛ 3. Шляхи оптимізації фінансового планування та контролю на підприємстві	56
3.1. Алгоритм та технологія розробки бюджету підприємства.....	56
3.2. Впровадження системи контролю виконання бюджету.....	68
3.3. Пропозиції для подальшого розвитку фінансового планування на підприємстві та покращення фінансово-економічного стану.....	73
ВИСНОВКИ	77
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	81
ДОДАТКИ	86

ВСТУП

Фінансова стабільність підприємства є важливою передумовою ведення господарської діяльності, а однією з найбільших проблем на вітчизняних підприємствах є недостатня ефективність управління фінансовими ресурсами. Тому сталий розвиток підприємства неможливий без налаштування та запровадження нових дієвих механізмів управління. До такого управління, насамперед, слід віднести фінансове планування та контроль, які надають можливість миттєво реагувати на постійні зміни ринку, враховувати вплив факторів як внутрішнього, так і зовнішнього середовища. Актуальність фінансового планування на підприємстві є очевидною, так як для ведення результативної господарської діяльності потрібне реальне планування фінансових можливостей, одержання необхідних для цього засобів, досягнення прибутковості всіх видів діяльності підприємства.

Кожне підприємство, незалежно від організаційно-правової форми та форми власності, має керуватися у своїй діяльності принципами самоокупності та самофінансування. Сучасні умови господарювання, зміна підходів до управління зумовлюють посилення ролі фінансового планування, з одного боку, та висувають якісно нові вимоги щодо планових фінансових рішень, форм і видів бюджетування та методів контролю за його виконанням – з іншого. На кожному підприємстві функціонує своя система контролю, проте вона не завжди відповідає сучасним вимогам управління. Організація, методи та форми контролю повинні постійно удосконалюватися для того, щоб відповідати господарським умовам та мінімізувати помилки підприємницької діяльності. Традиційні форми та методи контролю не завжди ефективні і часто не можуть бути використані для виявлення непродуктивних витрат та втрачених економічних вигод. Для контролю за результатами фінансово-господарської діяльності керівництво може розробити заходи з покращення структури капіталу, підвищення рентабельності, виявити резерви і попередити виникнення можливої фінансової кризи підприємства.

В умовах економічного спаду й жорсткої конкурентної боротьби обійтися без втрат здебільшого стає неможливо. Недооцінка планування діяльності підприємств призводить до економічних прорахунків. Більшість підприємств не мають чіткої методики фінансового планування і тому не можуть якісно планувати, контролювати й управляти фінансовими ресурсами навіть протягом короткотермінового періоду, що призводить до невизначеності майбутнього фінансового стану та збільшує ризик неплатоспроможності. В таких умовах у малих підприємств посилюється потреба в раціональному плануванні бізнесу, особливо, в частині бюджету, ефективному контролі фінансових і товарних потоків, відстежуванні стану розрахунків з постачальниками і замовниками, аналізі і контролюванні показників фінансово-господарської діяльності. Фінансове планування на малому торговельному підприємстві повинно бути комплексним інструментом націленим на оптимізацію витрачання фінансових ресурсів підприємства. В процесі бюджетування має бути розроблена система взаємозв'язаних планів, обґрунтована маркетинговими прогнозами і створена загальна картина бізнес-процесів підприємства. Фінансовий план повинен пов'язувати збутову, виробничу та закупівельну діяльність підприємства.

На даний момент існує багато вітчизняних та закордонних досліджень методологічних, методичних й організаційних аспектів фінансового планування. Висвітлюються особливості фінансового планування, моделі його реалізації на підприємстві, форми фінансових планів, здійснюються окремі спроби класифікації планових фінансових показників. Однак, можна констатувати певну неузгодженість між сучасними теоріями управління підприємством та традиційними моделями фінансового планування, які здебільшого пропонуються в літературі, відсутність єдиного підходу щодо визначення сутності планових фінансових показників, їх класифікації, а також невідповідність традиційних теоретичних положень фінансового планування практиці управління. Спостерігається недостатня систематизація існуючих досліджень.

У більшості наукових праць недостатньо висвітлено питання фінансового планування в умовах невизначеності, ризиків, які можуть виникати, та їх

загальний вплив на можливість подальшої фінансово-господарської діяльності підприємства. Для проведення ефективного контролю на підприємстві, часто бракує сучасного методичного та технологічного інструментарію. Це значною мірою знижує ефективність функціонування системи контролю. Саме тому дане питання потребує подальших системних досліджень. Дослідження проблем і перспектив розвитку фінансового планування та контролю під впливом економічної кризи, жорсткого конкурентного середовища, в умовах неможливого довгострокового фінансового планування, спонукає до створення цілісної концепції фінансового планування.

Метою даної дипломної роботи є аналіз методики фінансового планування та контролю за фінансово-господарською діяльністю на підприємстві на прикладі ТОВ «Гідро Україна», розробка шляхів покращення та адаптування ефективної системи цих елементів управління фінансовою діяльністю.

Для досягнення даної мети були поставлені наступні завдання:

- розкрити сутність та значення фінансового планування в сучасних економічних умовах;
- охарактеризувати методи, види та основні етапи фінансового планування;
- розглянути теоретичні аспекти, підходи та інструменти контролю і моніторингу за фінансово-господарською діяльністю на підприємстві;
- надати фінансово-господарську характеристику ТОВ «Гідро Україна»;
- проаналізувати діючу систему планування на підприємстві, виявити проблеми її організації та можливості їх вирішення;
- розробити алгоритм та технологію фінансового плану, створити систему поточного бюджетування ТОВ «Гідро Україна»;
- адаптувати систему внутрішнього фінансового контролю та моніторингу виконання бюджету;
- надати пропозиції для подальшого розвитку фінансового планування на підприємстві та покращення фінансово-економічного стану.

Об'єктом дослідження є процеси створення, виконання та аналізу системи фінансового планування та контролю на підприємстві.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних положень, науково-методичних підходів та практичних аспектів здійснення фінансового планування підприємства, а також контролю за його фінансово-господарською діяльністю.

Методичною базою під час виконання даного дослідження слугували такі загальнонаукові методи як дедукція та індукція, аналіз та синтез. У роботі також застосовано цілий ряд спеціальних методів, які дозволяють одержати кількісну оцінку окремих аспектів фінансової діяльності підприємства: горизонтальний та вертикальний аналізи, метод фінансових показників, метод статистичної обробки даних, та інші. Під час побудови алгоритмів бюджетування підприємства застосовувався табличний процесор MS Excel, а базою даних слугувала облікова програма 1С Підприємство 8.

Теоретичною базою у процесі написання дипломної роботи слугували навчальні посібники та монографії таких авторів, як: Багацька К. В., Базецька Г. І., Барабанова В. В., Белялов Т. Є., Білик М. Д., Бугай В. З., Говорушко Т. А., Дем'яненко В. І., Ільїна С. Б., Кірейцев Г. Г., Криштопа І. І., Мельничук Н. Ю., Нечипоренко О. О., Поддєрьогін А. М., Семенов Г. А., Шило В. П., та інших. Використовувалися наукові статті, найбільш цінні та актуальні з яких: Буряк П. Ю., Чалапко Л. Д. «Фінансове планування у забезпеченні фінансової безпеки на підприємствах», Годес О. В. «Фінансовий контролінг на підприємстві», Кірсанова Т. О., Дьяченко Н. А. «Проблеми та перспективи фінансового планування на підприємстві», Кропівцова Н. І., «Взаємозв'язок фінансового аналізу, планування та контролю на підприємстві», Куцик В. І., Горбатюк І. В. «Технологія бюджетування як інструмент управління підприємством», Чумак В. Д., Чумак К. М. «Стан та основні напрями фінансового планування підприємств», Ястребова О. В. «Методика фінансового планування та прогнозування на підприємстві». Також широко застосовувалися електронні ресурси та інтернет видання.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження можна сформуванати наступні наукові результати у вигляді теоретичних положень, практичних висновків, а також пропозицій та рекомендацій, сутність яких зводиться до наступного:

1) Фінансове планування – це процес визначення обсягу фінансових ресурсів за джерелами формування і напрямками їх цільового використання згідно з плановими виробничими, закупівельними та маркетинговими показниками підприємства. Фінансове планування полягає у складанні прогнозованої фінансової звітності, з якої можна визначити прогнозні фінансові показники і потреби у фінансуванні. В якості базової використовується фінансова звітність минулого періоду, яка трансформується у звітність майбутнього періоду.

2) Значення внутрішньофірмового фінансового планування полягає в тому що фінансові плани: відбивають стратегічні цілі підприємства у формі фінансово-економічних показників; встановлюють стандарти для надходження фінансової інформації у формі фінансових планів і розрахунків до них, а також звітів про їх виконання; визначають прийнятні межі фінансових ресурсів, необхідних для реалізації короткострокових і довгострокових планів підприємства; короткострокові фінансові плани надають корисну інформацію для розробки і коригування фінансової, інвестиційної й маркетингової стратегії на ринку товарів, грошей і капіталу; довгострокові фінансові плани визначають стратегію розвитку підприємства на товарному і фінансовому ринках.

3) На сучасному етапі у вітчизняній економіці значна кількість підприємств не використовує фінансове планування, що спричинене такими основними економічними факторами, як: високий рівень невизначеності в ринковому середовищі; нестабільна та погано сформована нормативно-правова база підприємницької діяльності; нестворена в повному обсязі ринкова інфраструктура у багатьох секторах економіки країни; недостатній обсяг фінансових ресурсів у вітчизняних підприємств, криза платежів та високі процентні ставки. Не менший вплив на ефективність фінансового планування мають проблеми організації цієї

системи на підприємствах, а саме: нереальність фінансових планів; відсутність чіткої системи підготовки і передачі планової інформації з відділу до відділу; відсутність чітких внутрішніх стандартів формування фінансових планів; відрив довгострокових планів від короткострокових, їх неузгодженість, порушення послідовності операцій; погана реалізація планів, низький ступінь їх виконання.

4) Процес фінансового планування складається з таких етапів: складається план потреби підприємства у фінансових ресурсах на капіталовкладення, інновації, поповнення оборотного капіталу; визначається структура джерел фінансування заходів; розробляється план розміщення і використання засобів всередині підприємства; складається процедура бюджетування. Та передбачає можливість використання наступних методів: прогнозу обсягів реалізації; балансу грошових витрат і надходжень; бюджету готівки; бюджету додаткових вкладень капіталу; складання таблиці доходів і витрат; визначення потреби у зовнішньому фінансуванні; регресійного аналізу; відсотка від продажу; прогнозованого балансу активів і пасивів підприємства; розрахунку точки беззбитковості.

5) Фінансовий контроль підприємства можна визначити як саморегульовану систему методів і інструментів, спрямовану на функціональну підтримку фінансового менеджменту на підприємстві шляхом концентрації контролюючих дій за основними напрямками управління його фінансами, виявлення відхилень фактичних значень контрольних показників від планових і вжиття оперативних заходів для нормалізації процесу управління фінансами.

б) Контроль виконання бюджетів поділяють на проміжний і підсумковий. Проміжний – це поточний контроль виконання бюджету, здійснюється до закінчення звітного періоду. Підсумковий контроль – це виконання бюджету за результатами звітного періоду. Система контролю виконання бюджету підприємства, що забезпечує ефективне управління фінансами, включає 4 методичні підходи: спрощений аналіз фактичних відхилень показників від бюджету, орієнтований на коригування бюджетів; аналіз відхилень, орієнтований на управлінські рішення; аналіз відхилень від бюджету в умовах невизначеності; стратегічний підхід до аналізу відхилень від бюджету.

7) На початок 2016 року ТОВ «Гідро Україна» має гарний фінансовий стан, що характеризується зростанням активів, власного капіталу, адекватними значеннями коефіцієнтів фінансової стійкості та платоспроможності, наявністю власного оборотного капіталу. Компанія є дохідною, ділова активність залишається на достатньому рівні. Спостерігається певне затоварювання підприємства. Проаналізовані показники свідчать про добру роботу підприємства. Однак підприємство фактично не має системи фінансового планування. Така ситуація погано відображається на фінансовій дисципліні підприємства, виникненню касових розривів, неможливості формування прогнозованих фінансових звітів та визначити майбутній фінансовий стан. Єдиним способом вирішення цих проблем є впровадження системи поточного бюджетування.

8) Найбільш популярними на українському ринку програмними продуктами автоматизації системи бюджетування є: VPlan; PlanDesigner; ІНТАЛЄВ: Управління фінансами; ІНТАЛЄВ: Бюджетне управління; ІНТАЛЄВ: Корпоративні фінанси; КІС: Бюджетування. Однак, для компанії, яка має незначний асортимент, просту структуру і планує йти по шляху максимального спрощення системи планування, немає сенсу купувати і використовувати спеціальний програмний продукт, оскільки з усіма завданнями поточного планування для цього різновиду бізнесу добре впорається MS Excel. Зважаючи на це, розробку системи бюджетування ТОВ «Гідро Україна» проводимо в табличному процесорі MS Excel.

9) Під час проведення роботи створено наступні операційні бюджети: прогнозовані початкові дані (прогнозовані ціни та торгова націнка, планова амортизація); бюджет продажів за асортиментом; бюджет продажів по клієнтам; бюджет транспортних витрат; бюджет закупівель за асортиментом; бюджет закупівель по постачальникам; бюджет собівартості реалізованих товарів та їх залишків; бюджет оплати праці; бюджет утримання офісу та складів. На основі операційних планів створено наступні фінансові бюджети: бюджет ПДВ; бюджет прибутків та збитків; бюджет руху грошових коштів; прогнозний баланс. Апробація впровадженої системи фінансового планування та контролю за

фінансово-господарською діяльністю підприємства пройшла загалом успішно. Найважливіші результуючі показники, а саме загальна вартість активів, вартість оборотних та необоротних активів, власний капітал, чистий прибуток вдалося спрогнозувати з мінімальним відхиленням.

10) Для подальшого розвитку фінансового планування на підприємстві, покращення фінансового становища і економіки господарювання необхідно запровадити наступні заходи: адаптувати систему поточного бюджетування; розробити регламент бюджетування, остаточно встановити центри фінансової відповідальності; впровадити санкції та заохочення за виконання показників бюджету; розробити та адаптувати систему річного планування; намагатися залучати вітчизняні та іноземні інвестиції у ТОВ «Гідро Україна»; здійснити заходи щодо прискорення оборотності оборотних коштів; прискорити розрахунки за відвантажену продукцію; погашати кредиторську заборгованість у максимально можливий строк вказаний у контрактах поставок; покращити ступінь ліквідності та платоспроможності підприємства за рахунок оптимізації структури оборотних активів; удосконалити організацію праці; стимулювати продажі; розширювати поле діяльності компанії.

Наукова новизна даного дослідження полягає у тому, що в ньому на основі вивчення прикладних, методичних підходів фінансового планування та контролю за фінансово-господарською діяльністю на підприємстві було узагальнено погляди відносно їх практичного застосування та ролі у прийнятті ефективних управлінських рішень. Розкрито теоретичні аспекти та конкретні прийоми застосування фінансового планування та бюджетного контролю на підприємстві. Розраховано основні фінансові показники діяльності ТОВ «Гідро Україна» за 2013 – 2015 роки, створено розрахункову модель поточного бюджетування, проаналізовано стан виконання бюджету за запропонованою методикою фінансового моніторингу та надано практичні рекомендації, реалізація яких сприятиме поліпшенню фінансового становища і економіки господарювання підприємства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

- 1) Антоненць О. О. Бюджетування діяльності малих підприємств//Вісник НТУ «ХП». К.: (Україна), 2013. с. 3 – 8
- 2) Багацька К. В. Фінансове планування як складова фінансового механізму підприємств//Удосконалення фінансового механізму системи АПК в умовах активізації глобалізаційних процесів: колективна монографія. – К.: Магнолія, 2015. с. 23 – 40
- 3) Базецька Г. І., Федорова В. Г. Фінансовий менеджмент: конспект лекцій. – К.: ХНАМГ, 2012. – 259 с.
- 4) Білик М. Д., Белялов Т. Є. Фінансове планування на підприємстві: навчальний посібник. К.: ПанТот, 2015. – 436 с.
- 5) Буряк П. Ю., Чалапко Л. Д. Фінансове планування у забезпеченні фінансової безпеки на підприємствах//Науковий вісник Херсонського державного університету. К.: (Україна), 2014. с. 112 – 115
- 6) Виткалова А. П., Миллер Д. П. Бюджетирование и контроль затрат в организации: учебно-практическое пособие. – М.: Дашков и Ко, 2011. – 128 с.
- 7) Внутрішній фінансовий контроль в системі фінансового управління підприємством. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.rusnauka.com/23_SND_2008/Economics/26764.doc.htm
- 8) Говорушко Т. А. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. – К.: Магнолія, 2014. – 344 с.
- 9) Гоголь Т. А. Особливості методики фінансового аналізу підприємств малого бізнесу//Вісник Чернігівського державного технологічного університету. К.: (Україна), 2013. с. 386 – 393
- 10) Годес О. В. Фінансовий контролінг на підприємстві//Європейський вектор економічного розвитку. К.: (Україна), 2013. с. 59 – 65
- 11) Гулай І. П. Нормативне забезпечення організації системи внутрішнього фінансового контролю на підприємстві//Ефективність управління. К.: (Україна), 2012. с. 328 – 333

- 12) Гулай І. П. Функціонування системи фінансового контролю на підприємстві//Ефективність управління. К.: (Україна), 2015. с. 32 – 39
- 13) Дем'яненко В. І., Говорушко Т. А. Фінансовий менеджмент: курс лекцій. – К.: НУХТ, 2009. – 199 с.
- 14) Єрмоленко О. А., Килюшник С. Ю. Проблеми довгострокового фінансового планування в сучасних умовах//Науковий вісник Ужгородського національного університету. К.: (Україна), 2016. с. 163 – 165
- 15) Каламбет С. В., Остимчук Г. В. Сутність ефективності фінансового планування на підприємстві//Економічна наука. К.: (Україна), 2015. с. 84 – 87
- 16) Кашкин В. Н. Как стимулировать продажи промышленной продукции//промышленный маркетинг. М.: (Россия), 2012. с. 56 – 61
- 17) Кірейцев Г. Г. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2004. – 508 с.
- 18) Кірсанова Т. О., Дьяченко Н. А. Проблеми та перспективи фінансового планування на підприємстві//Вісник СумДУ. К.: (Україна), 2011. с. 48 – 57
- 19) Клементьева О. Ю. Внутрішній фінансовий контроль при реалізації інвестиційних проектів на малих підприємствах//Економічна наука. К.: (Україна), 2015. с. 45 – 48
- 20) Коркуна Д. М. Фінансове прогнозування, як основа фінансових планів підприємства//Науковий вісник Львівського національного університету імені Івана Франка. К.: (Україна), 2008. с. 539 – 545
- 21) Королович О. О. Специфіка організації ефективної системи внутрішнього фінансового контролю на підприємствах з іноземними інвестиціями//Науковий вісник Ужгородського університету. К.: (Україна), 2014. с. 150 – 156
- 22) Кропівцова Н. І. Взаємозв'язок фінансового аналізу, планування та контролю на підприємстві//Вісник ХДУХТ. К.: (Україна), 2012. с. 401 – 408
- 23) Куцик В. І., Горбатюк І. В. Технологія бюджетування як інструмент управління підприємством//Науковий вісник НЛТУ України. К.: (Україна), 2011. с. 248 – 254

- 24) Лазарева Н. Б. Міжнародна практика фінансового контролю//Національний юридичний журнал: теорія та практика. К.: (Україна), 2015. с. 84 – 88
- 25) Левицький В. В. Фінансове планування та прогнозування операційної діяльності підприємства як складовий елемент системи забезпечення його соціально-економічної стійкості//Науковий вісник Ужгородського університету. К.: (Україна), 2011. с. 120 – 123
- 26) Ліпінська О. В. Методика проведення контролю фінансових результатів господарської діяльності в сучасних умовах//Студентський вісник Національного університету водного господарства та природокористування. К.: (Україна), 2015. с. 163 – 166
- 27) Мельник О. Г., Кузьмін О. Є. Бюджетування на підприємстві: навчальний посібник. – К.: Кондор, 2008. – 312 с.
- 28) Методика розрахунку ABC-аналізу продаж. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://finances-analysis.ru/abc/abc-analiz.htm>
- 29) Мозгова Н. В., Гайдаренко О. М. Фінансовий аналіз: конспект лекцій. – К.: Ротапринт, 2013. – 152 с.
- 30) Напрямки діяльності ТОВ «Гідро Україна». [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://hydro-ukraine.com/ru/content/o_kompanii
- 31) Непочатенко О. О., Мельничук Н. Ю. Фінанси підприємств: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2013. – 504 с.
- 32) Огляд найбільш популярних систем бюджетування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.bplan.ru/articles/14.htm>
- 33) Огляд основних програмних продуктів фінансового планування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.profiz.ru/se/7_2008/programmuy_dlya_planirovan/
- 34) Особливості організаційних систем управління підприємством. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://portal-u.ru/postroeniestructury/lineynayastruktura>
- 35) Павлова Ю. О. Сутнісна характеристика фінансового планування на підприємстві//Економічна наука. К.: (Україна), 2015. с. 22 – 24

- 36) Панасюк М. А., Бойко О. О. Фінансове планування діяльності сучасного підприємства//Вісник Мукачівського державного університету. К.: (Україна), 2016. с. 318 – 322
- 37) Погорелов І. М., Подлесний І. Г. Основні напрямки підвищення ефективності контролю фінансово-господарської діяльності на підприємстві//Науковий вісник НТУ «ХПІ». К.: (Україна), 2011. с. 15 – 23
- 38) Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств: навчальний посібник. – К.: КНЕУ, 2006. – 552 с.
- 39) Проблеми фінансового планування та бюджетування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://intkonf.org/malik-lv-pavlova-ki-problemi-finansovogo-planuvannya-ta-byudzhetuвання/>
- 40) План дій постановки внутрішньофірмового бюджетування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.elitarium.ru/postanovka_bjudzhetrovanija/
- 41) Постанова системи бюджетування на підприємстві. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.finman.ru/articles/2004/4/2305.html>
- 42) Радченко Д. М. Сутнісна характеристика фінансового планування на підприємстві//Вісник Харківського національного економічного університету імені Семена Кузнеця. К.: (Україна), 2016. с. 89 – 93
- 43) Різновиди планів та їх комплекси. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://buklib.net/books/23414/>
- 44) Семенов Г. А., Бугай В. З. Фінансове планування і управління на підприємствах: навчальний посібник. – К.: ЦУЛ, 2007. – 432 с.
- 45) Сучасні технології бюджетування. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.cfin.ru/management/finance/budget/modern_budget.shtml
- 46) Сіренко Н. М., Бурковська А. В., Бузнік А. О. Фінансове планування – складова сталого розвитку підприємства//Вісник Миколаївського державного аграрного університету. К.: (Україна), 2015. с. 214 – 217
- 47) Система бюджетування для торговельного підприємства. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=376>

- 48) Ситник Г. М. Фінансове планування у ціннісно-орієнтованому управлінні//Вісник КНТЕУ. К.: (Україна), 2012. с. 56 – 72
- 49) Сюркало Б. І., Шамота Г. М. Методологія ефективного фінансового планування//Вісник ДВНЗ «Українська академія банківської справи Національного банку України». К.: (Україна), 2013. с. 215 – 220
- 50) Технологія бюджетування, організація контролю за виконанням бюджету. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://cyberleninka.ru/article/n/tehnologiya-byudzhetrovaniya-organizatsiya-kontrolya-nad-ispolneniem-byudzheta>
- 51) Туз О. К., Бурковська А. В. Організація системи внутрішнього контролю фінансових результатів діяльності підприємства. К.: (Україна), 2015. с. 644 – 646
- 52) Устінова І. Г., Катаєв А. В., Коношенкова Т. Б. Принципи побудови системи моніторингу фінансової діяльності підприємства. К.: (Україна), 2009. с. 169 – 174
- 53) Фурик Д. Г., Кулик І. В., Дремлюга Т. В. Дослідження теоретико-методологічних основ фінансового планування торговельного підприємства//Вісник Вінницького політехнічного інституту. К.: (Україна), 2008. с. 13 – 21
- 54) Цивільний кодекс України, поняття товариства з обмеженою відповідальністю. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/435-15/page3>
- 55) Чумак В. Д., Чумак К. М. Стан та основні напрями фінансового планування підприємств//Вісник Полтавської державної аграрної академії. К.: (Україна), 2014. с. 227 – 233
- 56) Шило В. П., Ільїна С. Б., Барабанова В. В., Криштопа І. І. Фінанси підприємств: методичний посібник. – К.: Кондор, 2011. – 429 с.
- 57) Ястребова О. В. Методика фінансового планування та прогнозування на підприємстві//Економічна наука. К.: (Україна), 2012. с. 75 – 78